

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Miljøvernavdelingen

Inspeksjonsrapport akvakultur 2011:

Inspeksjonsrapport nr.: 2011.048.I.FMST

Inspeksjonsdato: 2.9.2011

Ansvarlig virksomhet

Navn: Marine Harvest Norway AS avd. Terningen	Organisasjonsnr (underenhet): 959 352 887
Besøksadresse: Moldtua	Eies av (org.nr):
Postadresse: 7257 Snillfjord	Telefon: 72 45 76 95
E-post: lars.bjorgan@marineharvest.com	Bransjenr. (NACE-kode): 03.211

Kontrollert anlegg

Navn: Moldtua	Anleggsnr: 1613.0011.03
Kommune: Snillfjord kommune	Anleggsaktivitet: Akvakultur settefisk
Fylke: Sør-Trøndelag	Risikoklasse.: 4
Tillatelse sist oppdatert: 20.8.2007	Tillatelsesnr:

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Lars Bjørgan (driftsleder) Anders Fjellheim (biologisk controller)	Fra Fylkesmannen: Marit Lorvik Monica Ekli
--	--

Følgende hovedtema ble kontrollert:

☒ Miljømål	☒ Ledelsen ansvar knyttet til ytre miljø
☒ Miljøriskovurderinger	☒ Drift og forebyggende vedlikehold av anlegget
☒ Resipientundersøkelser	

Resultater av kontrollen

- Kontrollen avdekket 14 avvik fra regelverket, fordelt på fem hovedtema.
- Det er ikke gitt anmerkninger.

Oppfølging etter kontrollen

- Virksomheten plikter snarest å rette opp avvik beskrevet i denne rapporten. I medhold av forurensningsloven § 49 setter Fylkesmannen krav om skriftlig tilbakemelding innen 01.11.2011 om hvordan bedriften vil følge opp påviste avvik.

Dato: 28.09.2011

Marit Lorvik (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Monica Ekli
overingeniør

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som miljømyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen innenfor de kontrollerte tema, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus på lokaliteten.

Offentlig innsyn

Alle tilsynsrapporter fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er offentlige og blir lagt ut på internettssidene våre: <http://www.fylkesmannen.no/st>

Regelverk

Vi har ført tilsyn etter følgende regelverk:

- forurensningsloven
- avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall
- internkontrollforskriften
- produktkontrollloven
- utslippstillatelsen til virksomheten
- dokumentasjon som virksomheten la fram før og under inspeksjonen

Forkortelser brukt i avvikene for å vise til riktig regelverk:

- IK = internkontrollforskriften
- PK = produktkontrollloven
- avfallsfskr. = avfallsforskriften
- FL = forurensningsloven

Ytterligere informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no

Avvik

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannensinkontroll:

1. Miljømål

☒	1a	Det er ikke satt konkrete og dokumenterte anleggsspesifikke miljømål i forhold til hva som er akseptabel forurensning og påvirkning av resipienten.	IK§5 pkt4
☐	1b	Virksomhetens miljømål om ikke å forurense resipienten på en uakseptabel måte, er ikke evaluert av ledelsen mhp. om målet er nådd.	IK§5 pkt8
☐	1c	Miljømålene er ikke gjort kjent for de ansatte i virksomheten.	IK§5 pkt 2 og 3

Kommentarer:

1a)

Anlegget skal ha vurdert hva som er akseptabel forurensning og påvirkning av resipienten for drift av anlegget. Ut fra dette skal virksomheten sette miljømål som sikrer at driften ikke medfører unødig forurensning av det ytre miljø. Disse målene skal være knyttet til det spesifikke anlegget (lokalitet) og de må være konkrete og dokumenterte, slik at måloppnåelse kan vurderes.

2. Miljørisikovurderinger

☐	2a	Det er <u>ikke utført</u> miljørisikovurderinger for å forebygge at anlegget forårsaker en uakseptabel forurensning av resipienten.	IK§5 pkt6
☒	2b	Bedriftens risikovurderinger er ikke konkrete, dokumenterte og/eller anleggs-/lokalitetsspesifikke i forhold til forurensningsfare og effekter av kjemikaliebruk i resipienten.	IK§5 pkt6
☒	2c	I virksomhetens risikovurdering er det ikke satt kriterier for hva som er akseptabel forurensning fra virksomheten, i forhold til å sikre en tilfredsstillende tilstand i resipienten.	IK§5 pkt6
☐	2d	Anbefalinger og konklusjoner i virksomhetens risikovurdering er ikke fulgt opp og lukket og/eller det er ikke satt en tidfestet handlingsplan for oppfølgingen.	IK§5 pkt6
☐	2e	Bedriftens risikovurdering er ikke evaluert for å sikre at den er oppdatert.	IK§5 pkt 6, 7 og 8
☐	2f	Virksomheten har ikke en beredskapsplan som dekker de hendelser beskrevet i risikovurderingen for ytre miljø, for eksempel massedød, akutte utslipp av diesel/ olje og andre kjemikalier.	IK§5 pkt8
☐	2g	Bedriftens arbeid med risikovurderinger er ikke prosedyrestyrt.	IK§5 pkt6 og 8

☒	2h	Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon av lusemidler og andre kjemikalier/ legemidler.	PK 3a, IK\$5 pkt7
-------------------------------------	----	--	-------------------

Kommentarer:

I bedriftens risikovurdering ble det satt opp en tallverdi for sannsynlighet og konsekvens av en hendelse (maks 10 på hver), som sammen ga et risikotall (maks 100). Bedriften kunne på tilsynsdagen ikke gjøre rede hvor hvilken tallverdi for risiko som fører til behov for tiltak. Risikovurderingen ser derfor ikke ut til å fungere som forutsatt.

Det er viktig at alle aktiviteter/operasjoner og utstyr/installasjoner som er knyttet til anlegget, og som kan ha relevans for utslipp til ytre miljø, er risikovurdert. Dette inkluderer bl.a. potensielle utslippshendelser/ytre miljørelaterte uhellscenarier (f.eks. fra dieseltanker, slamtanker, ensilasjetanker, eller akutt fiskedød) og påvirkning på resipienten.

2b)

Bedriftens påvirkning av resipienten er ikke tatt inn til vurdering i anleggets risikovurdering.

Bedriften hadde risikovurdert håndtering av avfall, føring, utslipp av kjemikalier og ensilasje. At kjemikalier, farlig avfall, diesel- og ensilasjetank sto lagret uten mulighet for oppsamling av evt. lekkasje var imidlertid ikke kommentert i risikovurderingen.

Miljørisikovurderingen skal være knyttet til det spesifikke anlegget (lokaliteten) for å kunne gi en totalvurdering av faktisk fare for forurensning og effekt av anleggetskjemikaliebruk i resipienten. Miljørisikovurderingen skal være dokumentert.

2c)

For å kunne vurdere risikobildet er det avgjørende at virksomheten har satt konkrete kriterier for hva som vurderes som akseptabel forurensning i henhold til gjeldende regelverk, egne miljømål og for å sikre en tilfredsstillende tilstand i resipienten.

2h)

Virksomheten skal risikovurdere alle kjemikalier, inkludert legemidler og lusemidler, med tanke på om de kan byttes ut med mer miljøvennlige/ mindre helseskadelige alternativer. De kjemikalierne som har høyest risiko bør vurderes for substitusjon oftere enn mer miljøvennlige alternativer.

3. Resipientundersøkelser

☒	3a	Virksomheten har ikke tilstrekkelig kunnskap/oversikt over hvordan den påvirker resipienten.	IK\$5 pkt6
☒	3b	Det er ikke utført en tilfredsstillende undersøkelse som viser hvordan oppdrettsanlegget påvirker tilstanden i resipienten.	IK\$5 pkt6
☒	3c	Virksomheten har ikke rutiner for å vurdere om mottatt dokumentasjon for resipienttilstand holder tilstrekkelig kvalitetsnivå (kvaliteten på MOM- B/C).	IK\$5pkt 7
☒	3d	Virksomheten har ingen rutiner for å vurdere om det er behov for resipientundersøkelser.	IK\$5pkt7

Kommentarer:

3a)

Det er viktig at virksomheten kan vurdere om anlegget utgjør en akseptabel miljørisiko for resipienten.

Virksomheten skal ha nødvendig kunnskap og dokumentasjon om faktisk og potensiell forurensning (type og mengde av næringsstoffer, organisk stoff, kjemikalier mm.) som kan tilføres fra anlegget, og effekten av denne i resipienten. Dette gjelder også uhell som kan føre til forurensning. Virksomheten skal ha nødvendig kunnskap og dokumentasjon om forholdene i resipienten, som terskler, strømforhold, vannutskifting mm. Virksomheten skal også ha nødvendig kunnskap om tilstand i resipienten. Virksomheten skal ha satt i verk prøvetaking/overvåking for å kontrollere hvordan driften av anlegget påvirker resipienten. Frekvens for overvåking og prøvetaking må være i tråd med de utfordringene lokaliteten har med resipient og miljø.

Virksomheten må vurdere resipientgranskingene og ha en samlet skriftlig oversikt som beskriver anleggets resipient og påvirkning.

Prøvetakingen fra undersøkelsene i 2006 og 2011 er gjennomført delvis i ulike prøvetakingspunkter. Bedriften bør vurdere om dette gir tilfredsstillende informasjon om effekter på resipienten over tid.

3b)

Bedriften hadde krav i utslippstillatelsen fra 2007 om å utføre MOM B-undersøkelser ved utslippspunktet hvert 2. år i 6 år. Det ble likevel ikke utført noen undersøkelser mellom 2006 og 2011.

Alle nødvendige undersøkelser skal være gjennomført, ikke bare MOM B/C, men også andre undersøkelser som er nødvendig for å ha kontroll med den totale påvirkningen fra anlegget i resipienten. Dette kan for eksempel være undersøkelser om miljøgifter. Det er også viktig at resipientundersøkelsene ikke er for gamle, og at nye undersøkelser blir gjennomført ved driftsendringer som kan påvirke resipienten.

3c)

Virksomheten må vurdere om resipientundersøkelsen gir god nok informasjon om tilstanden i resipienten. De skriftlige rutinene bør inneholde spesifikke krav til hvaslags informasjon rapportene skal ha. Virksomheten må kvalitetssikre at standarden for MOM-rapportene er fulgt.

3d)

Virksomheten har ikke satt kriterier for når/om det er behov for resipientundersøkelser. Skriftlige rutiner skal inneholde hvaslags endringer ved anlegget, eller ytre faktorer, som fører til endring av påvirkning på resipienten og dermed endring av status. Kriteriene skal dokumenteres i virksomhetens internkontroll.

4. Ledelsens ansvar i forhold til ytre miljø

☒	4a	Internkontroll-/HMS- arbeidet med hensyn til ytre miljø er ikke etterspurt av ledelsen.	IK§ 4
☒	4b	Det er ikke gjort en dokumentert vurdering av status med hensyn til. forurensning/utslipp fra anlegget, i forhold til om anleggets påvirkning av resipienten er akseptabel eller ikke.	IK§§ 4 og 5 pkt8

Kommentarer:

4a)

Den som er ansvarlig plikter å sørge for at internkontrollen blir kontrollert og gjennomgått for å sikre at den fungerer tilfredsstillende. Dette betyr at virksomheten plikter å vurdere internkontrollen kontinuerlig for å fange opp mangler. Referat fra ledelsens oppsummering, eller andre møtefora der miljøarbeidet blir summert opp av ledelsen, skal inneholde punkter om forhold som påvirker ytre miljø, for eksempel miljørisiko, resipientpåvirkning, vedlikehold av utslippsrelatert utstyr mm.

4b)

Virksomheten skal sørge for at det blir gjort en vurdering av anleggets påvirkning på resipienten knyttet til resipientens bæreevne. Vurderingen skal dokumenteres skriftlig. Dette er viktig for å sikre at belastningen er akseptabel og i tråd med regelverk og virksomhetsegne kriterier for hva som kan aksepteres.

5. Drift og forebyggende vedlikehold av anlegget

Drift			
☐	5a	Rutine for <u>føring</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll.	IK§5pkt 7
☐	5b	Rutine for <u>dødfiskhåndtering</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll.	IK§5 pkt7
☒	5c	Rutine for <u>overvåking av bunnforholdene</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5 pkt7
☐	5d	Rutine for bruk av <u>kjemikalier/ legemidler</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5pkt7
☒	5e	Virksomhetens rutiner for avfallshåndtering og lagring av farlig avfall er mangelfull.	IK§5 pkt7, avfallsfskr. kap.11
☐	5f	Rutine for renseanlegg (settefiskanlegg) er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5 pkt7
☐	5g	Rutine for utslippskontroll (settefiskanlegg) er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5 pkt7

Kommentarer:

5c)

Bedriften kunne under tilsynet ikke vise til skriftlige rutiner for viktige driftsrutiner som kan påvirke ytre miljø, bl.a. resipienttilstand. Dette gjelder spesielt skriftlige rutiner for overvåking av bunnforholdene utenfor utslippspunktet, jf også utslippstillatelsen. Rutinene skal være dokumentert og inngå i internkontrollen. At rutinene finnes skriftlig sikrer god kontinuitet og opplæring og at operasjonene blir utført i tråd med ledelsens mål.

5e)

Virksomheten skal ha rutiner for håndtering av farlig avfall og kjemikalier, lagring og deklarerer. Rutinene skal omhandle alle typer avfall og alle typer kjemikalier som blir brukt. Rutinene skal skissere hvordan farlig avfall blir oppbevart, merket, sikret mot utslipp eller uvedkommende og deklarerert. Rutinene skal også informere om hvor lenge farlig avfall kan lagres før levering til godkjent mottak.

Bedriften hadde en rutine for avfallsbehandling. Denne ser ikke ut til å fungere tilfredsstillende. Følgende ble avdekt på inspeksjonsdagen:

- Bedriften hadde ikke levert farlig avfall på flere år
- Farlig avfall ble lagret slik at det var mulighet for avrenning til grunn. Det meste av avfallet var lagret i et telt uten mulighet for oppsamling. Batterier var lagret utendørs, tilgjengelig for uvedkommende, utsatt for vær og vind og med mulighet for avrenning til grunnen.
- Farlig avfall var lagret i kanner med feil merking

Kjemikalier var også lagret på en slik måte at det var mulighet for avrenning til grunn.

Forebyggende vedlikehold			
☐	5h	Det er ikke etablert dokumenterte rutiner/system for periodisk/forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr.	IK\$5 pkt7
☒	5i	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>dieseltanker eller andre tankanlegg, inkludert slanger/rørsystemer og annet tilhørende utstyr</u>	IK\$5 pkt7
☐	5j	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>foringssystemer/utstyr inkl. slanger og annet tilhørende utstyr</u>	IK\$5 pkt7
☐	5k	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>utstyr/systemer for opptak og håndtering/ mellomlagring av død fisk</u>	IK\$5 pkt7
☐	5l	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>utslippsrelaterte alarmer eller annet overvåkingsutstyr (f.eks. funksjonstesting av slikt utstyr)</u>	IK\$5 pkt7
☐	5m	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>.....</u>	IK\$5 pkt7
☐	5n	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>rensaneanlegg (settefiskanlegg)</u>	IK\$5 pkt7

☐	5o	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>slamtanker (settefiskanlegg)</u>	IK § 5 pkt7
☒	5p	Virksomheten har ikke etablert kriterier for hva som er tilfredsstillende tilstand på utslippsrelatert utstyr.	IK§5 pkt6

Kommentarer:

I følge bedriften er mye av utstyret skiftet ut de siste ti årene. Føringsystemet er oppgradert, ensilasjetanken ble skiftet i 2005 og det benyttes stort sett fastmontert utstyr, som skal være driftssikkert. I følge bedriften er et nytt webbasert vedlikeholdssystem under utprøving på enkelte anlegg. Når dette systemet er ferdig utviklet vil det i følge bedriften også bli tatt i bruk på lokaliteten Moldtua.

Virksomheten skal gjennomføre tilstandskontroll (inspeksjon) av utslippsrelatert utstyr, slik at den tekniske tilstanden på utstyret til enhver tid er kjent. Rapporter fra tilstandskontrollen skal inneholde konklusjoner og forslag til tiltak for utbedringer. Forslagene skal følges opp med tiltak innen rimelig tid. Eksempler på utslippsrelatert utstyr er:

- føringsanlegg, førslanger
- förlager
- system for å avslutte føring til rett tid, for eksempel kameraovervåking
- oppsamlingsarrangement for død fisk
- ensileringstank
- dieseltanker
- overfyllingsvern
- koblinger og rør
- kjemikalilager og lager for farlig avfall
- mm.

5 i)

Dieseltanken er den eldste tanken og det er ikke utført noen tilstandskontroll på den. Bedriften har imidlertid vurdert muligheten for å erstatte tanken med en ny.

5p)

For å kunne vurdere om den tekniske tilstanden på utslippsrelatert utstyr er god nok, må virksomheten ha dokumenterte kriterier for hva som er tilfredsstillende, for eksempelspesifikke grenser for levealder på utstyret.

Anmerkninger

Fylkesmannen har ingen anmerkninger etter kontrollen.

Dokumentunderlag:

- Et oversikts-/områdekart over oppdrettsanlegget som viser hvor anleggets ulike utstyrsinstallasjoner er, bl.a. tanker (diesel, ensilasje, slam etc.)
- Internkontrollsystemet, en kort, overordnet beskrivelse eller innholdsfortegnelsen
- Rapporter/dokumentasjon fra risikovurderinger hvor ytre miljø har vært omfattet, inkl. evt. handlingsplaner
- Oversikt over kjemikaliebruk, type kjemikalier og forbruk pr. årsiste 3-5 år (bl.a. lakselusmidler)
- En kort overordnet beskrivelse av rutinene for vedlikehold av utslippsrelatert utstyr
- Rapporter/dokumentasjon fra vedlikehold/tilstandskontroll av tanker og rør (diesel-, ensilasje- og slamtanker etc.)
- Oversikt over eventuelle utslippshendelser fra anlegget (siste 3-5 år), inkl. hendelser som kunne ha medført utslipp, og hvordan det ble avviksbehandlet
- Referat fra ledelsens siste gjennomgang av internkontrollen
- Rapporter over resipientundersøkelser
- Kort historikk for lokaliteten.
- Annet: